

Geográfia: PILLER DEZSŐ

Geográfia: WEDE: 1931.

TART.: ZAMAROI TELEPÜLÉSÉNEK VIZSGÁLATA
ANAGGOTANTOR ALAPJÁN

Plap, Spéc, Szajt.

FÖLDRAJTI MUTAÓ, ZAMAROI

STATISZTIKA: \bar{X}

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKÖNYS

ÁTVETVE AZ EGYSÉGES LTK. 1935-ös TETELE ALÓL

1935

ZAMÁRDI TELEPÜLÉSÉNEK
VIZSGÁLATA
A HAGYOMÁNYOK ALAPJÁN

Irta:

Piller Dezső
ny.-ált. isk. tanár
Zamárdi
1971

1935

T a r t a l o m

- 1./ Zamárdi településének vizsgálata
a hagyományok alapján
- 2./ Zamárdi 25 éve
- 3./ Szántódpuszta multja, jelene és jövője

Mellékletek:

- 1./ Jobbmódu parasztház és telke
- 2./ Átalakított, de még állattartó parasztház
- 3./ Megosztott zsellérház
- 4./ Általános típusok
- 5./ A község utca-térképe

Megjegyzés:

A másodpéldányok a Palmiro Togliatti Megyei Könyvtár, Somogyi Gyűjteménye számára készültek.

Zamárdi településének vizsgálata a hagyományok alapján

Adatközlők:

Horváth Károly	tsz nyugdíjas,	72 éves,	Zamárdi, István u.4.sz.
Bozsoki János	" "	74 éves,	Zamárdi, Eötvös u.1.sz.
id. Varga Nándor	" "	70 éves,	Zamárdi, Fő u.52.sz.
Varga Imre	" "	68 éves,	Zamárdi, Fő u.51.sz.
Novák Ferenc	" "	76 éves,	Zamárdi, Fő u.73.sz./Uj-sor/

Zamárdi, a középkori öt Zamárból betelepítés folytán ujjaéledt község. A többi négy Zamárd falu határa jelenleg is a községhez tartozik, mint szántó, rét, legelő és erdő.

A község a hajdani Balatonmelléky Zamárd helyére, a Balatonhoz közel, a löszplató szélére települt.

A régebbi falu településének feltételeit a Balaton közelsége, a szántónak, szőlőnek alkalmas területek, nádasok, legelők és gazdag erdőségek szabták meg. Egyik fő adottsága volt a községnek, hogy itt kellett letérni a szántódi révhez, a Szántód-tihanyi szükületen való átkeléshez. A Szántódi berek ugyanis abban az időben még nyílt víztükör volt.

Az átkelők Balatonföldvár, Kőröshegy, valamint Siófok, Balatonkiliti és Tab, Balatonendréd felől csakis Zamárdin keresztül juthattak a komphoz. A Veszprém-Tihanyból jövők is csak Zamárdin keresztül tudták folytatni utjukat Somogy és a távolabbi vidékek egyéb tájai felé.

A hely kedvező adottságát már valószínűleg a rómaiak is felhasználták, mert a legújabban előkerült /1967/ római kori temető leletei nagyobb helysége, vagy huzamosabb itt-tartózkodásra engednek következtetni.

Az anyaközség, Egyházás-zamárd bizonyosan honfoglaláskori település lehetett, míg Balatonmelléky Zamárd ennek az első századokban kirajzott új hajtása. Balatonmelléky Zamárd csoportos településű falu lehetett, mert a mai Fő utca vonalán régi pincék üregét, feltöltött gödröket, árkokat, földalatti folyosókat, szekér alatt kongó területeket, több helyen tűz és épületmaradványokat, tömegsírokat találni, a legnagyobb összevisszaságban. A Fő utcán, a templom közelében egy "fordított Házzól" is tudunk. A ház gazdája elődeitől hallotta, hogy a ház azelőtt északra nézett. A ház vége volt a mai utcaszinten. A ház déli végébe egy nádfedeles szin volt építve, abban volt a kordé és a számár. Később a szint lebontották

és ennek helyébe épült az első-szoba. Ezt az átalakítást bizonyára a betelepítéskor a Fő utca irányvonalának kijelölése okozta, a házat egyszerűen a Fő utca homlokterébe fordították. Igaz tehát az a szájhagyomány, hogy néhány ház a betelepítést pár évvel vagy évtizeddel megelőzte.

Csoportos településre enged következtetni az is, hogy e településnek a Balaton felé több, de legalább három fő-lejárója volt. Ezek helyén ma utcák és vízmosásos árkok vannak.

A hajdani község közepe kissé nyugatabbra volt, a mai temető mögött. Itt egy kisebb domb emelkedett, azon lehetett a harangláb. A dombot jóval a betelepítés után lehordták és egészen különös módon házat építettek a helyére. /A tulajdonos a domb tetejét leszelte, a fölösleges földet töltésnek a közeli lejtőre hordta. A letisztított helyen kijelölte a falak helyét, s a földet kidobta onnan. A falak helyét tehát belevágta a földbe. A kiásott árkokba azután beletöltték a falakat. Így készült el a döngölt ház. A munka végeztével a falakon kívüli földet is elhordták. Azután a falra ajtót vágtak és a szoba, konyha, kamra földjét az ajtón talicskázták ki, mignem a ház eredeti formájában állt a domb helyén. /

A mai községet a 150 évig pusztán álló falu helyére Grassó Vilebald tihanyi apát telepítette be. Az ő gondolata volt, hogy a hasznot nem hajtó "Nagyzamárdi pusztát" telepésekkel betelepítse. Korai halála miatt a szerződést utóda, Lécs Ágoston írta meg. Ennek utóda, Vajda Sámuel pedig kedvezményekkel igyekezett a megtelepedett népet a községhez láncolni.

A telepítés többszöri meghirdetés után sikerült. 1741-ben 42 jobbágy-család telepedett itt le. A Fő utca tengelyét kelet-nyugati irányban jelölték ki. A Fő utca keleti, magasabb tetőpontján épült a plébánia-lak, iskola, majd később a templom. A község közepén lejáró vezetett a Balatonra. E lejáró mellett volt a község ház és a községi pásztor háza, később a község korcsmája, majd a tűzoltószertárház. A helyükön ma a tanácsháza áll.

A település nyugati végén, a szélső házakon túl urasági tulajdonban lévő birkás-ház, akol és alatta sajtkészítő pince volt. E területet gyepek, bozótok és legelők vették körül. /Ide épült 1854-ben az Uj-sor/

A község tehát egyutcás, szalagtelkes falunak települt. E sajátságát a mai napig megőrizte. A falu azóta megnőtt, az eredeti faluvégeket túlhaladta. Kelet felé az Endrédi ut házsoraival bővült. A hajdani lejáró, a Honvéd u. is kiépült. A jobbágyfelszabadítás a Fő utcát derékszögben egy egész utcával, az Uj-sprral növelte.

Az első világháború után a Vasút utca kezdett épülni, valamint a fürdőtelep állomáshoz közeli része. A fürdőtelep a 20-as évektől, de főleg az ötvenes-hatvanas évek után óriási mértékben beépült. /kb. 10 km-es partszakasz. /A hajdani jobbágy, majd paraszti község ma, nagyüzemmel rendelkező, neves üdülőhellyé fejlődött.

A településről a jelen állapotok és a megőrzött szájhagyomány alapján a következőket tudjuk:

1. A település külső képe. Eredetileg egyutcás, szalagtelkes település volt, azóta a közök /Horváth-köz, Temető-köz/ is kiépültek, a telkek elaprozódtak, a terjeszkedés idők folyamán inkább hosszirányban történt. 1854-ben a zselléri telkeket a Fő utca végén derékszögben a Fő utcára mérték ki, hogy a falu túl hosszú voltát elkerüljék. A Vasut utca és a Siófoki ut inkább szélességben, az Endrédi ut, Szőlőhegyi ut és Csap utca a települést ismét hosszirányban növelte. A falu látképében az egyutcás szerkezet felismerhető. Az óriásira fejlődött fürdőtelep külön áll a falutól és nem vizsgálódásunk tárgya.

A település külső képe napjainkban erősen megváltozik. A régi, nádfedeles házakat egymásután bontják le és helyükbe modern, kényelmes, villaszerű, sátoztetős házakat emelnek.

2. A településre vonatkozó régebbi adatok. Nevét, Balatonmelléky Zamárd néven a régi oklevelek említik. /1 /A község azonban már sokkal előbb keletkezhetett. Földjei, de főleg szőlői elaprózott földesuri tulajdonban voltak. Az apátsághoz nem tartozott. A falu a török alatt elsorvadt, népe elfutott, vagy kipusztult.

a. A szájhagyomány szerint (hol volt a régi falu? Ha falubelinek adjuk fel azt a kérdést, gondolkodás nélkül azt feleli, hogy) a régi falu a Pusztai dülőben volt, ahol még most is sok csont, hamu, cserép és egyéb használati eszköz kerül elő. Hogy ennek a falunak az őse Balatonmelléky Zamárd volt, a lakosság nem tudta, csak az utóbbi években kezd terjedni.

(b. A régi falurészen meddig álltak fenn lakóépületek, istállók, pajták? Hol vannak még lakóépület-nyomok?) A régi falu helyén épületek, lakóházak, istállók, pajták nem maradtak fenn, erről semmi hagyomány nem maradt. Valószínű a falu egyszerre égett le. Lakóépület-nyomok a község közepén, a temető mögötti kertekben kerülnek elő. /Tráknnyák és Hirsch portákon./

c. A jelenlegi falunak (melyik a legrégebben betelepült része, legrégebbi utcái?) A legrégebben betelepült része a templom környéke, a tanácsház és Temető-köz környéke.

A Fő utca keleten a Horváth-közig terjedt, a nyugati faluvég a Kiss István féle háznál volt. Ez volt a szélső ház a Fő utcán, ablaka nyugatra nézett, "kinézett a faluból." A házak sorát élősövény-gyepű zárta le, amely mellett ut vezetett a Balaton felé.

d. Melyik rész épült a tagosítás után? A tagosítás után az Uj-sor épült, a Fő utca nyugati végénél, derékszögben, a Balaton felé. Házait a Fő utca folytatásaként számozzák ma is.

e./Melyik utca vagy utcácska keletkezett az I.világháború után?) Az első világháború után épült a Vasút utca, a Párréti /ma Szőlőhegyi ut / néhány háza, a Szunyogsziget 2 háza és a Rét./másképpen Káposztás-kert, 4 házzal./Az Endrédi ut mellett 1 ház épült, a Reziéké volt.

f./Mely utcák épültek a II.világháború után?) A II.világháború után főleg az István ut két oldala épült ki, majd az ebből kiágazó egészen új utcák, mint a Jókai utca, Arany János utca, Diófa utca, Hársfa utca. Ezeket, mivel néhány gazdaember is lakta, a faluhoz számították.

A Szőlőhegyi ut és a vele párhuzamosan lévő Csap utca napjainkban épül ki teljesen. A fürdőtelep rengeteg utcája is mind kiépült, a borókás, füves, nyárfaligetes házhelyek eltűntek, üres házhely már alig található.

3./Mik voltak a településben történt változások és ezek okai?

A terjeszkedés, beépítés és a zsúfolt lakásviszonyok oka elsősorban a természetes szaporodás volt. Kétoldalról urasági földek szorították a falut, tovább terjeszkedni nem igen tudott. Felszabadulás után a vidéki kulákok beköltözése, /Vadkacsa-sor/ a környező falvakból tsz-tagok és napszámosok betelepődése, a front alatt ittmaradt családok nyaraltatásra való berendezkedése mind-mind emelte a lakosság számát. A faluban ezért nagyon sok házban két család, de sokszor három család is lakott.

Az építkezésben a házhelyakció, az OTP segítsége, a több kereső és jobb mód segítette a falut. A falukép városiasodását / utcák, világítás, csatornázás, parkosítás, középületek, modern lakások, a háztartások gépesítése, modern közlekedés, szórakozás stb/ a korszellem, művelődés és a jobb anyagi körülmények segítették elő.

4./Lakott-e több kishemesi család a faluban? Többen emlegetik, hogy az ő elődjük is nemesek voltak, a levéltári névsorok azonban mást mutatnak. Az irások egyetlen nemes embert, Krisán Antalt említik, akit csunya káromkodásáért bepanaszoltak az Uriszéknél. Az öregek is hallották, hogy a "Krizsányok" nemes emberek voltak. "Krizsány Antal mérges ember volt, még a nádazó embert is lelőtte a háztetőről, mert nem uccsinyáta, ahogyan ő akarta!" - mondja egy visszaemlékező. "De nem lett semmi baja, mert a főbíró a jóbarátja volt!"

Külön helyük nem volt a nemeseknek, a Krisán család a visszaemlékezés szerint a falu nyugati vége felé lakott.

5./Hol laktak a módos polgárok? A módosabbak, tehetősebbek a templomtól keletre laktak, míg a szegényebbek a templomtól nyugatra. A tsz szervezésnél ezek a módosabbak álltak be legnehezebben, a nyugati faluvég könnyebben. Évek során a keleti faluvég elmaradozott a tsz-munkából, míg a nyugati rész ott szorgalmasan helytállt és ma is dolgozik.

E különbséget már egy emberöltővel ezelőtt is észlelte a falusi pásztor, aki kijelentette: "A faluvégtől a templomig kapok annyi jószágot, mint a templomtól a faluvégig." /t.i. a keleti falurész rövidebb, a nyugati majdnem kétszer olyan hosszú./

6./ Melyik utcában vagy falurészben éltek a szegényparasztok és a gyütt-mentek? A szegényparasztok a falu nyugati felén, az Uj-sprban és a Vasut utcában éltek. "Gyütt-mentek" itt nem voltak. Átfutók itt nem telepedtek le.

7./ Megosztott település emlékei. Közvetlenül a beltelek végében, vagy a beltelek mögött, vagy a falutelepülésen kívül istállók, pajták nem voltak.

Egyházaszamárd templomának közelében 1857-ig állt "az Uraság pajtája", ahol az apátság széna és szalmakazlai voltak összerakva. Épületekről nem tudunk.

A Szamárdomb keleti szegélyén volt egy Szerüskert-nek nevezett hely, ahova a zsellérek hordták össze arató- és cséplőgépkeresetüket. Ott csépték el géppel, majd a szalmát elosztva külön kis kazlakat raktak, mivel szűk udvarukon a szalmát felhalmozni nem lehetett. A Szerüskertből háton, talicskán vagy számárháton annyi szalmát hordtak haza, amennyi éppen kellett. A Szerüskert az ötvenes évek elején megszűnt, helyét akác- és fenyő csemetével ültették be. Napjainkban e helyet földgyalu egyengeti. Kilenc házhely lesz itt kiosztva a Szántódról kitelepítendő családok számára. /Szántód skanzen lesz/

A határban lévő külső épületekről, vagy azok lebontásáról hagyomány nem maradt.

8./ Hol volt a falu lakosainak szőlője (az I. világháború előtt?)

a./ Az első világháború előtt a Pincelap két oldalán, amelynek elején szőlőkapu volt. Ezt a szőlőcsősz este 9 órakor lezárta, csak a mellette lévő kiskapun lehetett gyalogosan közlekedni.

A mezei szőlők is ekkor keletkeztek a Feljárói dülő környékén, majd a Borzás dülőben, legutóbb pedig a Pusztai dülőben, ahol most a tsz 32 holdas lugas-szőlője virul. A Kőhegy jórésze az apátságé volt. A nyugati oldalán azonban volt néhány parasztnak szőlőbirtoka. Idegen falu határában nem igen volt zamárdi embernek szőlője, hacsak felesége után Endréden nem örökölt.

b./ Az első világháború után a falu alatt, a gyümölcsösök végében telepítettek szőlőket. Ezek a tsz szervezés után lassan eltűntek a mezőről, csupán a házhoz közelebb esők maradtak meg.

9./ Hagyományos méretű és formájú telek.

a./ Mekkora volt egy telek a századfordulón? A tagosításkor 52

félhelyet jelöltek ki, ez megosztott 10⁴ fertályra. Némely családban megmaradt egyben, így pl. Fehér Lászlóéknál, Olasz Lászlóéknál, Szakáli Péteréknél, Komoréknál, Csákovicséknál, Friesz Jánoséknál. A legtöbbjét azonban már elosztották a család fiatalabb tagjai részére. "Osztzkodtak, osztzkodtak, míg egyholdasok lettek!" mondják az öregek.

A vasutépítés előtt a Fő utca telkei lenyultak a mai Batthyány utcáig. /1861/ A vasutépítéskor azonban ezeket a földeket a vasut és a műut kettészelte. A vasuton túl maradt kb. 800 □-ölnyi föld házhely lett és vagy a fiatalok épültek rá, vagy eladták házhelynek. Ma ezek a részek a Batthyány utcához tartoznak és teljesen kiépültek.

A telkek többi része, a Fő utcától a domb-élig, szinte a mai napig megmaradt 1000-1600 .-öl nagyságban. /u. i. a Fő utca tengelye a vasuttal szöget alkot/ A megosztott telkek ezeknek fele, vagy harmadrésze.

A századfordulón az átlagos telek 1600 .-öl volt, vagy ennek a duplája. /Azóta kevés telek maradt meg teljes szélességében/

A zselléreknek 1854-ben 28 telket mértek ki az Uj-sor két oldalán. A telkek kicsinyek voltak, nagyságuk változó. A 170-190 .-öl házhelyhez kaptak még a zsellérek 10⁴ □-öl káposztáskertet és 360 □-öl legelőt a Párrétin. A kis háztelket némelyek vásárlás folytán megnagyobbították.

b. /Milyen volt a hagyományos beépítési rend? Az építkezés "egyfolásba ment: szoba, konyha, kocsifészer, istálló és pajta, egy tető alatt." Ez bizonyára a kezdetlegesebb megoldás, a legszükségesebb helyiségekkel.

Második variáció: a ház előtt kiskert, a lakóházban szoba, konyha, kamra, külön feljáróval, utána kocsiszin, istálló, pajta, a házzal szemben ólak.

Módosabb háznál: első szoba, /tisztá szoba/ nagy konyha, hátsó szoba, nagy kamra, fészer /kocsiszin/ ebből padlásfeljáró a padlásra, lépcsőn vagy létrán, istálló, pajta, egy tetővel, szemben disznóól.

Részletesebben: pár lépés széles virágoskert után építették a házat. A lakóház állt szobából, konyhából, esetleg másik szobából, kamrából. A kamrába vagy a hátsó szobából, vagy az udvarról lehetett bemenni. Az előbb felsorolt helyiségek majdnem mind az udvarról, a pitvarból külön ajtóval nyíltak.

A legtöbb helyen közvetlen a ház csucsfalához, tüzfalához épült az istálló, majd a pajta és utána az ólak. Emögött a trágyadomb foglalt helyet. A ház, istálló legtöbbször tömésből készült, de megesett, hogy a régi ház tömésből, az új istálló téglából vagy vasbetonból készült.

A pajta egybeépült az istállóval, vagy téglalábakon, vagy falábon, faoszlopokon nyugodott, vesszőből font, nyitható ajtóval. Fonásra gertyánágot, fűzfát, vagy iszalagot használtak. Ritkán gyékényfonatot is alkalmaztak.

A pajta után ólak következtek. A baromfiólak külön voltak, de sokszor a disznóól tetején. Verem hátul volt, az udvar sarkában, ebben volt a krumpli, legtöbbször létrán mentek le oda. Néhány jobbmódu udvarban téglapince volt a lakással szemben, a telek elején. /Somogyiék, Szabó Sándorék, Matyikó Józsefék, Hirschék stb./ A pincékben bor, káposzta, krumpli, répa volt berakva. Régebben ide vitték le a frissen sült kenyeret, hatot-nyolcat, hogy a mennyezetről lelógó pallón friss maradjon.

Az épületek mögött következett a szürü. A szürü nagysága változott, kinek-kinek mekkora földje volt. Jó szomszédoknál voltak közös szürük is. Most kukorica, burgonya, málna, eper, saláta terem a felásott szürük földjében.

A szürü után volt a gyümölcsöskert. Nem volt annyi és annyiféle gyümölcs, mint napjainkban. Legtöbbnek a csemetéjét a házigazda "hozogatta, oltogatta, nevelgette." A kertekben leginkább cseresnyefa, meggyfa, diófa, egy-egy nagy körtefa volt. Torzsátlan körtefák voltak az udvaron is. Néhol egy kis szőlő is volt a telki földön, a ház közelében, vagy a telek végében. A telek vége legtöbbször szántó volt, ebbe ki mit vetett.

Egyéb adalékok. A szürü hátsó részén volt a polyvásgunyhó, ebben volt a polyva, melyet répával adtak a marhának. A polyvát az uraság is megtartotta magának, összevágták, darát adtak rá, vagy répával keverve etették fel az állatokkal.

A fészerben volt a vonyószék, ezen készült a vellanyél, kapanyél. Sattupad /gyalupad/ nem volt akkor még minden háznál, ez csak a bognárnál, asztalosnál volt. Kocsi, szekér, később vetőgép, szelelőrosta is kapott helyet a fészerben és a pajtában.

A favágítón tuskók, fejszék, sulykok, fűrészbak, vasékek voltak. A faház oldalára /faragó/ és az eresz alá lócsnek, nyélnek vagy egyébnek almas faanyagot dugtak, itt lógtak a felesleges és elszakadt láncok, drótok, talált vasdarabok.

c. /^{Telke elnevezéséről} Hogyan nevezték a telkeket? Ha valaki nekiadta lányának, fiának, vagy örökölte, jussnak mondták. A telek neve "fundus" is volt. A fundust apa után a fia "jussuta". A telek leginkább házhelyet jelentett.

10. /A telek berendezése (miként változott meg) az I. és a II. világháború közötti időszakban?

A telek berendezése nem igen változott, nagyban úgy maradt, ahogy volt. Legfeljebb a második szobába, vagy az átalakított kamrába is család szorult, költözött. A lakóház és gazdasági épületek a legtöbb helyen azután is egybeépültek, csak a módos gazdáknál volt külön pajta és istálló, melyhez betonajazatu trágyatelep tartozott. A beépítési rend tehát nem változott. Inkább az épületek szerepében történik változás. Egy valamikor jómódu gazda nagy pajtáját és istállóját veje részére géplakatos-műhelynek alakította át.

Egy másik fürdőtelepi gazda, ki korábban fuvarozással foglalkozott és pár hold földet is szerzett, miután földjét a tsz-be adta, felszámolta az állattartást; bérbeadta udvarát és helyiségeit, ahol egy pesti cég vendéglőt nyitott. Az első szoba megmaradt a házigazdának. A konyhát berendezték modern butorokkal, gáztűzhellyel, szekrényekkel, edényekkel, hűtőgéppel. A nagy istállót átalakították vendégszobának, ami nagyszerűen sikerült is. A gerendákat sötét lakkal vonták be. A deszkamennyezetet befestették és műanyaglemezzel borították. A pult mögötti falon magyaros fali téka és edények, bögrék, kulacsok lógnak. A mennyezet közepén ragyogóan tiszta, lakkozott kocsikerék lóg, láncon, vízszintesen. Rajta villanygyertyák égnek. A kereket maga a gazda adta erre a célra. A fehérre terített asztalok mellett pácolt fából készült állólámpák adják a hangulatvilágítást.

A pajtából raktár és mellékhelyiség lett. A hajdani fészer most a faház szerepét tölti be. Az ólak eltűntek. Csak az udvar távoli részén van egy hosszú ölfarakás, mely a hajdani gazdálkodásra emlékeztet; a rakás közé be van sorolva a régi gazdasági élet néhány maradványa, eke, borona, rozszant kocsi és régi-régi fedeles hintó.

A hajdani parasztgazda háza és udvara teljesen átváltozott.

11. /Volt-e több lakóház egy udvarban? Erre az emberek nem emlékeznek. Nem tudnak olyan házról, vagy hagyományról, hogy Zamárdiban ilyen lett volna. A szegényes hajlékot inkább megosztották, minthogy külön építettek volna.

Három helyen azonban előfordul, hogy a telek elején két ház van s mindegyiket lakják. Hegyi József ny. erdész és Krizbai György gépkocsivezető egy telken, de egymással szemben lévő épületben laknak. Rokokok. A telket megosztották, de közös bejáratuk, udvaruk van.

Bozsoki Józseféknél még a régi ház elejében laknak, de a melléje épült új házat is birtokbavették.

Hajmási Katalinéknál a különlegesen szép népies jellegű házban lakik a vak édesanya leányával, míg szemben, a hajdani birkaakolból és "hombár"-ból átalakított kis lakásban a fiú lakik feleségével. A tág udvaron jól elfér a két épület.

Ezek azonban csak szükségmegoldások, nem a multból maradt szokások.

Összefoglalásul elmondhatjuk, hogy Zamárdi jellegzetes egyutcás település. Házai két sorban a Fő utca mentén helyezkednek el. A magyaros típusu, náddal fedett, tornácos házakat csak itt-ott váltotta fel egy-egy zártabb, előszobás, német típusu ház.

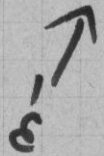
A népies jellegű, oszlopos-tornácos házakból még néhány áll. Sajnos, ezek többségét már lebontották. Legalább írásban és képben őrizzük meg őket az utókor számára. Tartozunk ezzel azoknak is, akik a nehéz paraszti munka mellett is ilyen szép hajlékokat emeltek.

1935 A.

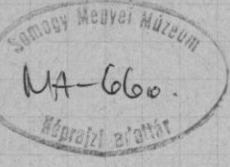
28 m

Jobbmódu parasztház és telke

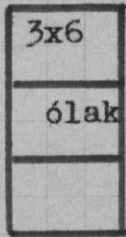
Hajmási Katalin és Hajmási Gyula
Zamárdi, Fő u. 120.szám.

1/45/25

gyümölcsös kert zöldség
a fák alatt bab, répa, krumpli, kukorica
magas drótkerítés

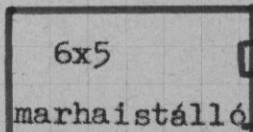
tr. domb.

fa rakások
ölfa, gerendák

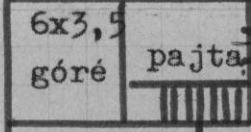
gazd. udvar

Állattartás megszűnt, néhány baromfi és sertés van.

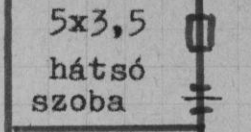
6x5 marhaistálló

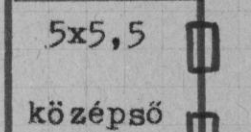
6x3,5 gőré pajta

lépcső

alacsony drótkerítés

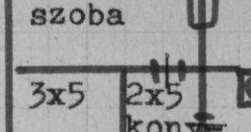
5x3,5 hátsó szoba

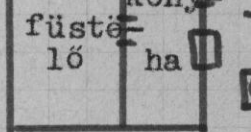
5x5,5 középső szoba

udvar

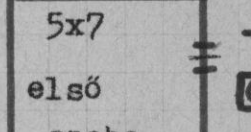
145 m

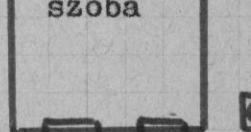
3x5 füstélő

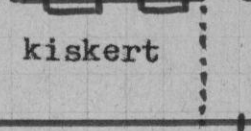
5x7 első szoba

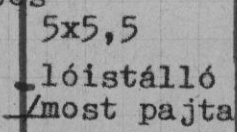
3x5 konyha

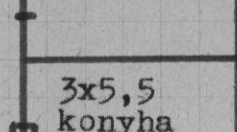
2x5 kamra

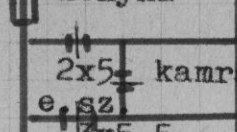
3x5,5 szoba

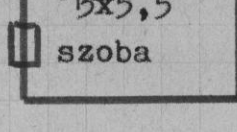
5x5,5 lóistálló / most pajta

3x5,5 konyha

2x5 kamra

3x5,5 szoba

e három első helyiség volt valamikor a birkaakol, majd "hombár" /kamra, jelenleg lakás.

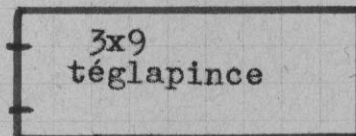

kut

Mérték:

1:200

/1 kocka=1 m/

3x9 téglapince

kiskert

F ő u t c a

Átalakított, de még állattartó parasztház

Bozsoki János Zamárdi, Eötvös u.l.szám.

E ö t v ö s u t c a

20 m

v i r á g o s

4x4
szoba

4x4
szoba

kert

bejárat

WC
é
3x2
konyha

3x4
szoba

4x4,5
szoba

60 m

4x5
konyha

kut

u d v a r

WC

5x7

istálló

5x10

pajta

konyhakert

baromfi ól
2x2

2x5 szerz.
kamra

gazd.
udvar

ó l a k

3x5
2x5
faház

tr.domb

baromfi kifutó

2.1

A telek
nagysága:
333 □-öl.

Szarvasmarha tar-
tás megszűnt. A még
meglévő állatok:
1 db ló, /fuvar/
30 db baromfi, té-
li időszakban 2-3
sertés.

A ház a vasutál-
lomás közelében,
a fürdőtelepen
van, ahol nyáron
a sertéstartás
tilos.

Mérték:

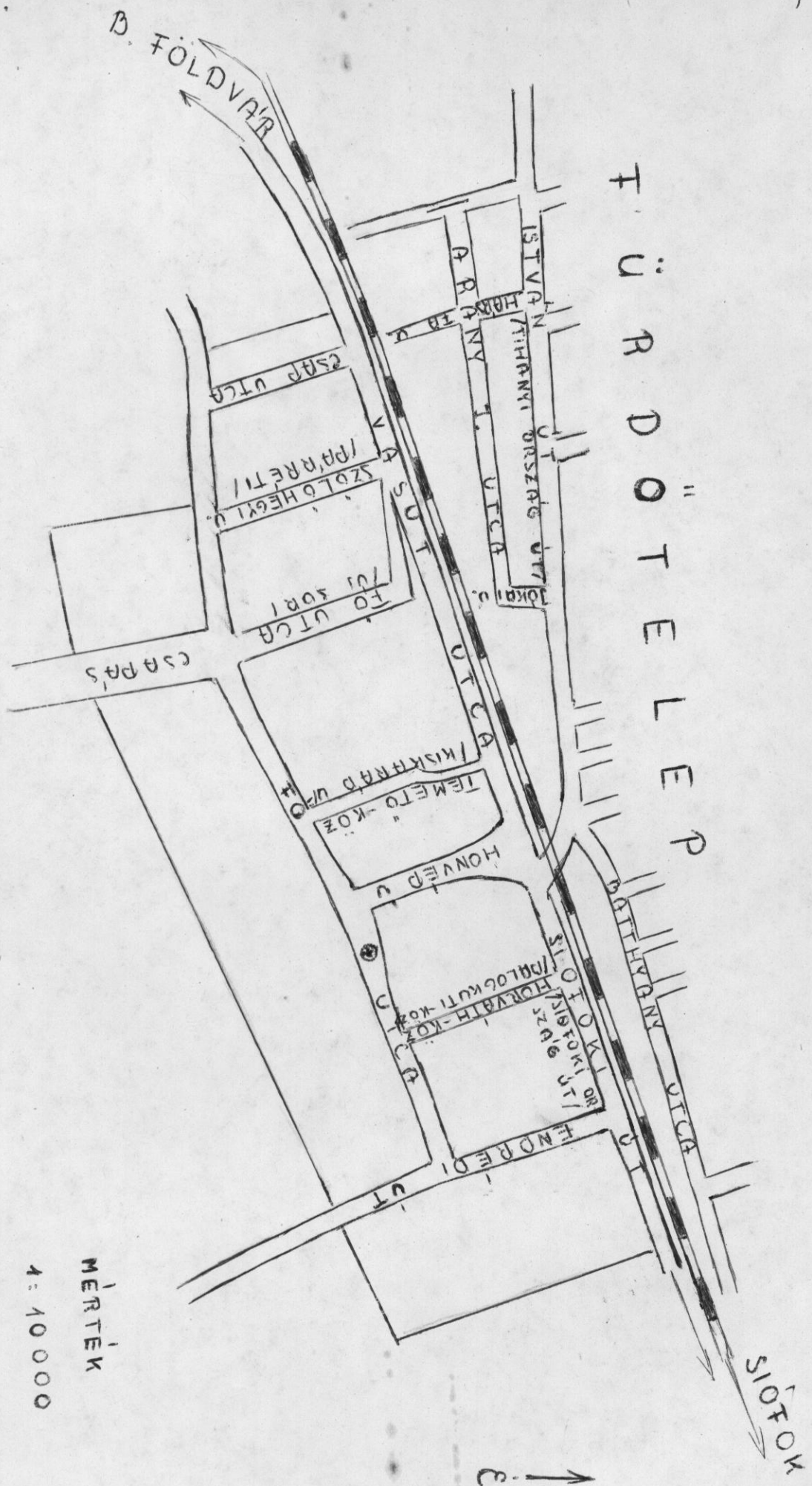
1:200

/1 kocka = 1 m/

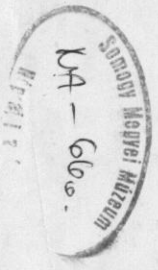
ZAMÁRDI UTCAINAK ÁTNEZETI TERKEPE

5/1

FÜRDŐTELEP

MÉRTÉK
1:10000

Hajmási Katalin háza 3

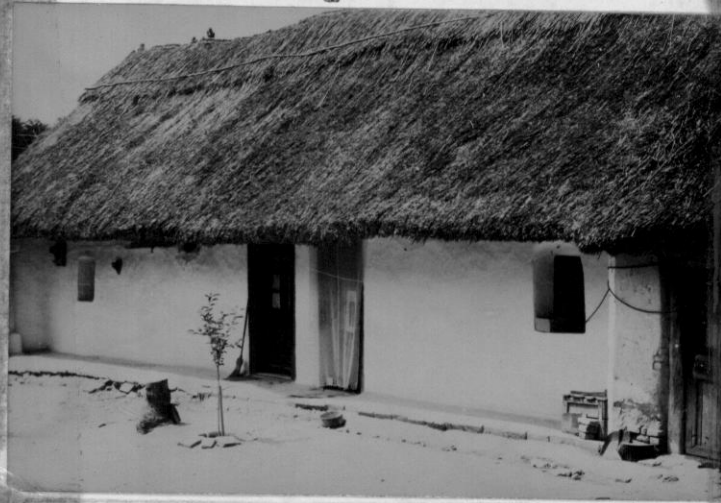
Birkaakolból lett ház 4

Bozsoki Jánosék udvara 5

A ház eleje 6

Hajdani zsellérház 7

A zsellérház udvara 8

Átépitett parasztház

Parasztházból vendéglő